

Utdrag ur EU-domstolens dom 8 april 2014 om ogiltigförklarande av Datalagringsdirektivet

(kursiverad text är redigerarens tydliggörande anmärkningar till utdragen ur domslutstexten, fetstilningar är gjorda av red, all normal och fet text är direkta citat ur domen))

25 Skyldigheten enligt artikel 3 i direktiv 2006/24 (*datalagringsdirektivet, red anm*) för leverantörer av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster eller allmänna kommunikationsnät att lagra de uppgifter som räknas upp i artikel 5 i direktivet (*se pkt 56 nedan, red. anm.*) i syfte att, vid behov, göra dem tillgängliga för behöriga nationella myndigheter, väcker frågor om skyddet för privatlivet och för kommunikationer i artikel 7 i stadgan (*om de mänskliga rättigheterna, red anm.*), skyddet för personuppgifter i artikel 8 i stadgan och respekten för yttrandefriheten i artikel 11 i stadgan.

27 Dessa uppgifter kan sammantagna göra det möjligt att dra mycket precisa slutsatser om de personers privatliv, vilkas uppgifter har lagrats – såsom deras vanor i vardagslivet, deras stadigvarande och tillfälliga uppehållsorter, deras dagliga förflyttningar och förflyttningar i övrigt, de aktiviteter som de utövar, deras sociala relationer och de umgängeskretsar som de rör sig i.

28 Det kan mot denna bakgrund inte uteslutas att lagringen av de aktuella uppgifterna kan inverka på abonnenternas eller de registrerade användarnas användning av de kommunikationsmedel som omfattas av direktiv 2006/24 och följaktligen på dessa personers utövande av sin i artikel 11 i stadgan garanterade yttrandefrihet, trots att det enligt artiklarna 1.2 och 5.2 i direktivet inte är tillåtet att lagra innehållet i kommunikationen eller den information som söks med hjälp av ett elektroniskt kommunikationsnät.

34 ... skyldigheten ...för leverantörer att under en viss tid lagra uppgifter avseende en persons privatliv och vederbörandes kommunikationer,..., i sig utgör ett ingrepp i de rättigheter som är garanterade genom artikel 7 i stadgan (*skyddet för privatlivet och för kommunikationer, red anm*).

35 Dessutom utgör behöriga nationella myndigheters tillgång till uppgifterna ett ytterligare ingrepp i denna grundläggande rättighet

36 Direktiv 2006/24 utgör på samma sätt ett ingrepp i den grundläggande rätten till skydd för personuppgifter som är garanterad genom artikel 8 i stadgan, eftersom direktivet föreskriver en behandling av personuppgifter.

37 Domstolen konstaterar,att det ingrepp som direktiv 2006/24 utgör i de grundläggande rättigheter som är stadfästa i artiklarna 7 och 8 i stadgan är **långtgående och att det måste anses som synnerligen allvarligt**. Dessutom kan,... den omständigheten att lagringen av uppgifterna och den senare användningen av dem sker utan att abonnenten eller den registrerade användaren är underrättad om detta ge de berörda personerna en känsla av att deras privatliv står under ständig övervakning.

51 Domstolen konstaterar beträffande frågan huruvida den lagring av uppgifter som föreskrivs i direktiv 2006/24 är nödvändig, att bekämpandet av grov brottslighet och särskilt av organiserad brottslighet och terrorism visserligen är av största betydelse för att garantera allmän säkerhet och att dess effektivitet i stor utsträckning kan bero på användningen av moderna utredningstekniker. Ett sådant mål av allmänt samhällsintresse **kan emellertid inte**, trots dess grundläggande betydelse, i

sig ensamt **motivera att en sådan lagringsåtgärd som den genom direktiv 2006/24 införda ska anses vara nödvändig för nämnda bekämpande.**

56 Domstolen konstaterar beträffande frågan huruvida direktiv 2006/24 inskränker sig till vad som är strängt nödvändigt ..., ska samtliga trafikuppgifter avseende telefoni i fasta nät, mobil telefoni, internetåtkomst, internetbaserad e-post och internettelefoni lagras. Direktivet omfattar således samtliga elektroniska kommunikationsmedel, vilkas användning är mycket utbredd och som är av växande betydelse i var och ens vardagsliv. Enligt artikel 3 i direktivet omfattar det dessutom samtliga abonnenter och registrerade användare. Direktivet medför således ett ingrepp i de grundläggande rättigheterna för nästintill hela Europas befolkning.

57 Domstolen konstaterar härvidlag för det första att direktiv 2006/24 generellt omfattar samtliga personer, samtliga elektroniska kommunikationsmedel och samtliga trafikuppgifter utan att det görs några åtskillnader, begränsningar eller undantag utifrån syftet att bekämpa allvarliga brott.

58 Direktiv 2006/24 gäller nämligen samtliga personer som använder elektroniska kommunikationstjänster, dock utan att de personer vilkas uppgifter lagras ens indirekt befinner sig i en situation som kan föranleda lagföring. Direktivet är således även tillämpligt på personer beträffande vilka det inte föreligger något indicium som ger anledning att tro att deras beteende ens kan ha ett indirekt och avlägset samband med allvarliga brott. **I direktivet föreskrivs inte heller några undantag, vilket innebär att det även är tillämpligt på personer vilkas kommunikationer enligt nationell rätt omfattas av tystnadsplikt.**

69 Domstolen finner mot bakgrund av det anförda att unionslagstiftaren vid antagandet av direktiv 2006/24 överskred de gränser som proportionalitetsprincipen uppställer mot bakgrund av artiklarna 7, 8 och 52.1 (=när staterna tillämpar unionsrätten, red anm) i stadgan.

73. Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

Europaparlamentets och rådets **direktiv 2006/24/EG** av den 15 mars 2006 om lagring av uppgifter som genererats eller behandlats i samband med tillhandahållande av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster eller allmänna kommunikationsnät och om ändring av direktiv 2002/58/EG **är ogiltigt.**

Utdrag av Anders Erkéus,
webbredaktör www.eusverige.se
admin@eusverige.se